

W Helu powstaje Błękitna Wioska.

Na początek Dom Morświna

dyś liczny w naszych wodach, dziś niemal wyginął. Obecnie częściej docierają informacje o znalezieniu jego zwłok na brzegu niż zaobserwowaniu pływającego. Najczęściej ginie zaplątany w tzw. stawne sieci skrzelowe używane do połowu dorszy, płastug i ryb łososiowatych. Morświn jest ściśle chroniony we wszystkich krajach Europy, a Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody (IUCN) ostrzega, że jego bałtyckie zasoby są u progu całkowitego wyginięcia. Polski minister środowiska zalecił podejmowanie aktywnych form ochrony tego gatunku. Należy zatem modyfikować narzędzia i metody połowów rybackich, ograniczać źródła podwodnego hałasu i zanieczyszczenia, rozwijać badania nad biologią i ekologią gatunku.

Trwają obecnie konsultacje nad projektem krajowego planu ochrony morświnów. To jest właściwy moment, aby wszystkie zainteresowane strony, wykazując się profesjonalną inwencją wpisały do tego ważnego dokumentu sposoby skutecznej redukcji istniejących wobec życia tych zwierząt zagrożeń i zobowiązały się do ich wykonania.

Stacja Morska w Helu jest wiodącym w Polsce ośrodkiem prowadzącym badania nad problemami tego bałtyckiego ssaka. Po zrealizowaniu projektu pn. „Czynna ochrona morświna przed przyłowem”, projekcie „Wsparcie restytucji ssaków bałtyckich”, realizuje obecnie międzynarodowy projekt SAMBAH, dotyczący badań rozmieszczenia populacji morświnów na Bałtyku. W rozwoju aparaturowego zaplecza badań i popularyzacji ochrony gatunku z helską placówką współpracuje Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku oraz Grupa LOTOS. Spółka w partnerstwie ze Stacją Morską w Helu, realizuje długofalowy projekt pn. „LOTOS pomaga bałtyckiej przyrodzie”. Celem programu jest ochrona naturalnych walorów przyrodniczych oraz edukacja ekologiczna w obszarze zachowania bioróżnorodności Morza Bałtyckiego, ze szczególnym ukierunkowaniem na bałtyckiego morświna.

W dwóch krajach istnieją ośrodki badań nad morświnami. Są to duńskie Fjord&Baelt Center w Kerteminde oraz holenderskie SOS Dolphin w Harderwijk. Przybywa wiedzy o zachowaniu i sposobach leczenia morświnów. Oba ośrodki są otwarte dla publiczności i niezwykle popularne, stanowiąc racjonalną alternatywę dla często wyłącznie cyrkowych i komercyjnych delfinariów. Dom Morświna

w Helu to też krok ku tego rodzaju upowszechnianiu wiedzy o problemach życia tych ssaków.

Stacja Morska, hołdując pogładowi, że informacja i edukacja są fundamentem ochrony przyrody, dwa lata temu złożyła wniosek na tę formę upowszechniania przyrodniczej wiedzy. Stosowne subsydium wygrała w konkursie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zgodnie z projektem w Domu Morświna będzie się mówić prawie wyłącznie o nim: o jego biologii i ekologii, zagrożeniach, sposobach ich redukcji, współcześnie realizowanych badaniach, statusie prawnym, znaczeniu gatunku dla lokalnej społeczności, instytucjach wspomagających ochronę i odtwarzanie bałtyckich zasobów morświnów, wkładzie Polski w prace międzynarodowych instytucji zajmujących się ochroną waleni w Bałtyku, morzach Unii Europejskiej i świata. Znajdą się tu również informacje o delfinach i wielorybach, które także od setek lat odwiedzają polskie morze. Dom Morświna będzie gościł grupy szkolne, branżowe i turystów. Odwiedzający będą mogli dowiedzieć się wszyst-

kiego o morświnach, zobaczyć modele tych zwierząt w naturalnych rozmiarach oraz obejrzeć zdjęcia i filmy dotyczące ich trudnego życia.

Więcej o morświnach w internecie na www.morswin.pl, www.sambah.pl, www.ascobans.org

Stacja Morska IOUG
ul. Morska 2, 84-150 Hel
tel. +48 58 675 08 36

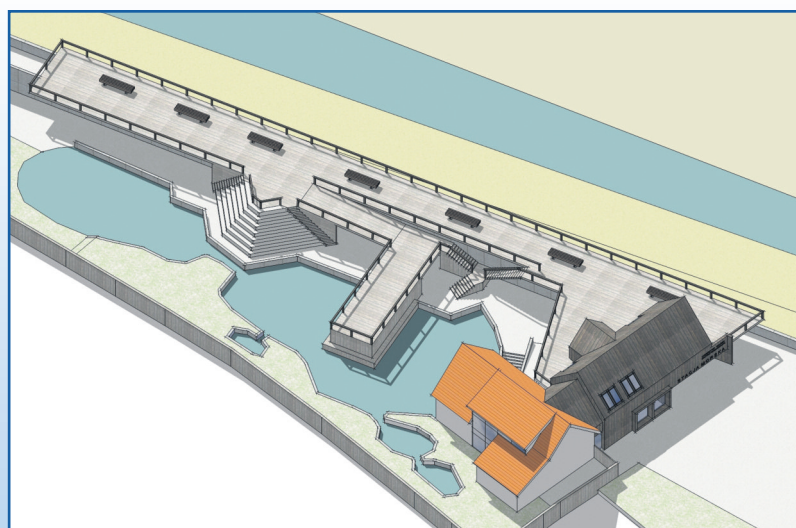
www.hel.ug.edu.pl e-mail: hel@ug.edu.pl

Błękitna Wioska to nazwa kompleksowego projektu inwestycyjnego, który ma pomóc Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego w skuteczniejszym zdobywaniu i upowszechnianiu wiedzy o tym, jak funkcjonuje ekosystem Bałtyku, jak go eksploatować i jak chronić, aby mógł nas zawsze żywić i wzbogacać. W kolejną fazę realizacji wchodzi zatem plan rozbudowy i modernizacji tej placówki. W ubiegłym roku zakończono rewitalizację okolicznego terenu. Powstał Park Wydmowy - miejsce botanicznej edukacji i odpoczynku jednocześnie. Gotowe są też projekty modernizacji obiegu morskiej wody w basenach hodowlanych. Fokom i rybom będzie żyło się lepiej. Zyskają także ludzie, gdyż dla odwiedzających fokarium i tu pracujących przygotowano plan jego rozbudowy i niezbędnej modernizacji. Powiększy się część wystawowa i przestrzeń obserwacyjna. Akademickie wykłady, ćwiczenia, praktykanci oraz przybywający w fokarium na zajęciach uczniowie szkół wszelkich szczebli zyskają dodatkowe pomieszczenia. Błękitna Szkoła, oświatowy projekt uczelni i Fundacji Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, będzie jeszcze bardziej atrakcyjna. Jako pierwszy powstanie Dom Morświna. Uniwersytet ogłosił właśnie przetarg na wykonawcę tej inwestycji.

Morświn (*Phocoena phocoena*), jeden z najmniejszych waleni na świecie to krewniak delfinów, orek i kaszalotów. Kie-

Plan ogólny Błękitnej Wioski; autor Biuro Architektury Regionalnej bAR

Koncepcja rozbudowy fokarium; autor M. Ochmański